

NEMECKÉ ŠPECIÁLNE OPERÁCIE V ARDENÁCH 1944

RÓBERT LAMOŠ

LAMOŠ, R.: German special operations in Ardennes 1944. *Vojenská história*, 2, 15, 2011, pp. 123-137, Bratislava.

The author in his published study focuses on the translation of the documents from German Freiburg on the Arden offensive from 1944, which became well-known due to two special operations conducted in the operation area of the 6th Tank Army. Both of the operations should have enabled and accelerated the march of German military units. There were: „Greif“ – the assignment of German soldiers wearing American uniforms beyond the enemy line and operation „Stösser“ – drop of parachutes .

In the operation „Greif“ from its plans beginning the whole offensive, the need of untouched bridges destructions on the River Meuse came forefront. In order to prevent the destruction of the bridges by the enemy troops before the arrival of German tanks, Hitler came up with an idea of creating and assigning a special unit of German soldiers in American vehicles and uniforms occupying bridges and important crossroads before the arrival of major German armed forces. The troop was called 150th Armed Brigade and the Commander was Otto Skorzeny -SS-Obersturmbannführer - appointed a well- experienced military veteran who saved Mussolini on Gran Sasso.

The main goal of the operation „Stösser“ was the occupation of the important crossroads and points of the north sector of 6th Tank Army, enabling a fast transport of tanks. Here, an experienced veteran from the fights in Crete and Normandy- Colonel Friedrich August Freiherr von der Heydte- was appointed the Commander. The typewriting of the materials immediately mentions the dialogue with Colonel Haydt and Otto von Skorzeny.

Military History. Normandy. WWII. German special operations in Ardennes 1944.

Ardenská ofenzíva v roku 1944 sa stala „známou“ aj vďaka dvom nemeckým špeciálnym operáciám, vykonaným v operačnej oblasti 6. tankovej armády.¹ Obidve operácie mali pomôcť urýchliť a uľahčiť postup nemeckých jednotiek. Šlo o operáciu „Greif“

¹ Viac o nemeckých špeciálnych operáciách v Ardenách pozri napr.:

SKORZENY, Otto. *Mé velitelské operace*. Praha : Naše vojsko, 1994.

PALLUD, Jean Paul. *Battle of the Bulge, Then and now*. New Harlow : Battle of Britain International Ltd., 1984.

WHITING, Charles. *Ardeny, tajná válka*. Brno : Jota, 2002.

– nasadenie nemeckých vojakov, prezlečených do amerických uniforiem, za nepriateľskou líniou a operáciu „Stösser“ – vysadenie parašutistov.

„Greif“

Od začiatku plánovania celej ofenzívy vystupovala do popredia potreba dobyt' dôležité mosty na rieke Meuse neporušené. Aby sa predišlo zničeniu týchto mostov nepriateľskými jednotkami ešte pred príchodom nemeckých tankov, prišiel Hitler s nápadom vytvoriť a nasadiť špeciálnu jednotku, ktorej príslušníci by na amerických vozidlách a oblečení do amerických uniforiem obsadili mosty a dôležité križovatky ešte pred príchodom hlavných nemeckých síl. Jednotka bola pomenovaná 150. obrnená brigáda a jej veliteľom sa stal skúsený veterán špeciálnych misií, muž ktorý zachránil Mussoliniho na Gran Sasso, SS-Obersturmbannführer Otto Skorzeny.

Pôvodný plán bol však kvôli problémom s vybavením, ako i nedostatku vojakov s dobrou znalosťou angličtiny modifikovaný na dve samostatné časti. Išlo o nasadenie malých prepadových skupín v amerických uniformách, pohybujúcich sa na amerických džípoch, a výborne ovladajúcich angličtinu – jednotky „Stielau“ a nasadenie 150. obrnenej brigády.

„Stösser“

Druhú špeciálnu operáciu predstavoval plánovaný letecký výsadok nemeckých parašutistov za americké línie. Dostal názov operácia „Stösser“ a jej hlavným cieľom bolo obsadiť dôležité križovatky a body v severnej časti sektoru 6. tankovej armády a umožniť tak rýchly pohyb tankov.

Veliteľom tejto operácie sa stal ostrieľaný bojovník, veterán bojov na Kréte a v Normandii, plukovník Friedrich August Freiherr von der Heydte. Za týmto účelom bol 8. decembra 1944 odvelený z výsadkovej školy v Aalten. Na veliteľstve II. parašutistického zboru bol informovaný, že Vodka nariadil parašutistický útok ako podporu svojej mohutnej ofenzívy. Von der Heydte mal veliť jednotke o sile približne 800 mužov, skladajúcej sa z II. parašutistického zboru, 1. parašutistickej armády. Každá jednotka mala von der Heydtemu poskytnúť svojich najlepších mužov. Jeho žiadosť o umožnenie vybrať si personál z vlastného 6. parašutistického pluku síce bola zamietnutá, ale bolo mu umožnené ponechať si vlastných dôstojníkov.

Plán počítal s vysadením parašutistov do oblasti Baraque Michel, jedenásť kilometrov severne od mesta Malmédy. Ich hlavnou úlohou bolo zaistenie križovatiek v oblasti a spojenie s postupujúcimi zložkami 6. tankovej armády. Ak by z technických príčin výsadok nemohol byť vykonaný ráno pred útokom, mal byť presunutý na ďalšie ráno do oblasti mostov cez rieku Amblève. Výsadok sa mal uskutočniť skoro ráno, 16. decembra 1944 – v deň začatia ofenzívy. Prepravu malo zabezpečiť šesťdesiat sedem transportných lietadiel Junkers 52. Na oklamanie nepriateľa bolo v oblasti Eupen, Spa a Elseborn uskutočnených niekoľko klamných výsadkov, avšak namiesto vojakov boli z lietadiel na padákoch vysadené figuríny.

Nasledujúci dokument obsahuje preklad dvoch záznamov z rozhovorov s nemeckými dôstojníkmi, podplukovníkom Ottom Skorzenym a podplukovníkom Friedrichom Augustom Freiherr von der Heydtem. Druhý záznam je však príliš krátky na to, aby bol publikovaný samostatne. Obsahuje však cenné informácie, a preto som sa rozhodol spojiť ho so záznamom z rozhovoru s Ottom Skorzenym. Oba texty totiž pojednávajú o špeciálnych operáciách v rámci Ardenskej ofenzívy v decembri 1944.

ROZHOVOR S OTTOM SKORZENYM

* * *

Prezentovaný dokument zo série ETHINT² som objavil pri štúdiu materiálov vo vojenskom archíve vo Freiburgu. Je to kópia záznamu rozhovoru Otta Skorzenyho s americkým vyšetrovateľom, vedeného v anglickom jazyku.

Dokument je preložený tak, aby sa čo najviac zachovala pôvodná výpovedná hodnota a štruktúra jazyka. V texte sa objavuje veľa skratiek. Tieto skratky som uviedol do poznámok tak, ako ich uvádza pôvodný text aj s vysvetlivkami. Poznámky vyšetrovateľa aj historického editora americkej armády sú zachované v texte.

Kópia strojového prepisu tohto rozhovoru sa nachádza ako dokument ETHINT – 12, pod signatúrou ZA 1/272 vo vojenskom archíve vo Freiburgu v Nemecku (Das Bundesarchiv-Militärarchiv (BArch-MA) in Freiburg im Breisgau).

ROZHOVOR S FRIEDRICHOM AUGUSTOM FREIHERR VON DER HEYD-TEM

* * *

Prezentovaný dokument zo série ETHINT som objavil pri štúdiu materiálov vo vojenskom archíve vo Freiburgu. Je to kópia záznamu rozhovoru Friedricha Augusta Freiherr von der Heydteho s americkým vyšetrovateľom, vedeného v anglickom jazyku.

Dokument je preložený tak, aby sa čo najviac zachovala pôvodná výpovedná hodnota a štruktúra jazyka. V texte sa objavuje veľa skratiek. Tieto skratky som uviedol do poznámok tak, ako ich uvádza pôvodný text aj s vysvetlením. Poznámky vyšetrovateľa aj historického editora americkej armády sú zachované v texte.

Kópia strojového prepisu tohto rozhovoru sa nachádza ako dokument ETHINT – 75, pod signatúrou ZA 1/209 vo vojenskom archíve vo Freiburgu v Nemecku (Das Bundesarchiv-Militärarchiv (BArch-MA) in Freiburg im Breisgau).

ETHINT 12

12. august 1945

Rozhovor s podplukovníkom Ottom Skorzenym

Ardenská ofenzíva

Kancelária vedúceho vojenskej histórie
Sekcia armády
Washington 25, D.C.³

² The European Theater Historical Interrogations, skratka pre Historické výsluchy vo vzťahu k európskemu bojisku. Séria ETHINT obsahuje dokumenty zo spravodajských výsluchov rôznych nemeckých dôstojníkov.

³ Pečiatka „Office of the Chief of Military History, Department of the Army, Washington 25, D.C.“.

EUCOM : HD : OHGB⁴

Kópia 1

Historická divízia

Sekcia armády

Špeciálny personál, Armáda USA

Washington 25, D.C.⁵

12. júl 1949

Poznámka k: ETHINT 12

od: Kenneth W. Hechler
major, pechota (záloha)

Toto bol jeden zo série rozhovorov vykonaných poručíkom Robertom E. Merriamom na získanie doplňujúceho materiálu o Ardenskej ofenzíve. Vzhľadom na to, že poručík Merriam použil počas rozhovoru tlmočníka a priebežne si robil poznámky v angličtine, neexistuje záznam tohto rozhovoru v nemčine. Tak ako pri ostatných rozhovoroch, poručík Merriam pripravil na základe svojich poznámok finálnu správu krátko po skončení tohto rozhovoru.

(Tieto informácie sú založené na informáciách z druhej ruky prijatých od Merriama, ako aj na všeobecnej znalosti štýlu práce, aký poručík Merriam používal.)

—

-i-

ETHINT 12 – ()

Názov:	Ardenská ofenzíva
Zdroj:	podplukovník Skorzeny, Otto
Pozícia:	veliteľ, operácia „Greif“
Dátum:	12. august 1945
Miesto:	USFET Vyšetrovacie stredisko, Oberursel, Nemecko
Vyšetrovateľ:	nadporučík ⁶ Robert E. Merriam
Tlmočník:	kapitán Samuel J. McClune

⁴Skratka pre The U.S. European Command: Historical Division: a pravdepodobne Operation Headquarters Great Britain; teda Americké veliteľstvo pre Európu: Historická divízia: a pravdepodobne Operačné veliteľstvo Veľká Británia.

⁵Pečiatka „Department of the Army, Special Staff, United States Army, Washington 25, D.C.“.

⁶1st. Lt – 1st. Lieutenant. V celom texte označuje R. E. Merriama hodnosťou „Lt.“ čo zodpovedá slovenskej hodnosti poručík, len v tomto prípade je označený hodnosťou „1st. Lt“, čo zodpovedá slovenskej hodnosti nadporučík.

—
-ii-

Predslov

Tento rozhovor je jedným zo série rozhovorov vykonaných Historickou sekciou, ETOU-SA⁷, a jej nasledovníkmi. Bohužiaľ, k dispozícii je len strojom písaný záznam v angličtine. Nie je známe, či bol počas rozhovoru vyhotovený záznam v nemčine, alebo či bol záznam vyhotovený vôbec, z tohto dôvodu nemôže byť overená presnosť prekladu. Nie je preto možné úplne zaručiť pôvodnosť a celistvosť tejto verzie rozhovoru. Opravené boli iba očividné chyby v hláskovaní, interpunkcii a gramatike. Všetky poznámky v zátvorkách, okrem poznámok editora a vyšetrovateľa, ktoré sú ale označené, sú nepozmenené.

Le Roy S. Stanley⁸
kapitán, pechota
historický editor
16. január 1948⁹

—
-iii-ARDENSKÁ OFENZÍVA

	<u>OBSAH</u>	<u>STRANA</u>
I.	<u>Plánovanie útoku</u>	1
II.	<u>Organizácia jednotiek</u>	2
III.	<u>Nasadenie prepadových skupín</u>	6
IV.	<u>Nasadenie 150. obrnenej brigády</u>	8
V.	<u>Zajatie generála Eisenhowera nebolo plánované</u>	10

I. Plánovanie útoku

1. Niekedy koncom októbra 1944 ma Hitler povolal do svojho hlavného stanu vo východnom Prusku a povedal mi o plánoch na zimnú ofenzívu. Hitler povedal, že to bude pre nás rozhodujúca ofenzíva a že jej prvým cieľom bude dosiahnutie rieky Meuse medzi mestami Liege a Namur. Ak by sme uspeli, pokračovali by sme na Antwepy, aby sme odrezali severný front. Povedal mi o neuveriteľnom množstve zhromaždeného materiálu. Spomínam si, že uviedol, že v Ardenách budeme mať 6 000 kusov delostreleckých hlavni a

⁷The European Theater of Operations, U. S. Army, Sekcia americkej armády pre európske bojisko

⁸Nad menom podpis.

⁹Pečiatka.

navyše Luftwaffe bude mať okolo 2 000 lietadiel vrátane veľkého počtu nových prúdových stíhačiek (Me 262¹⁰). Potom mi povedal, že ja budem viesť obrnenú brigádu vycvičenú tak, aby dosiahla mosty na rieke Meuse a získala ich neporušené. Upozornil som ho, že ak mám túto úlohu splniť v takom krátkom čase, aký mi bol určený, budem sa musieť vzdať všetkej mojej ostatnej práce. Hitler súhlasil a povedal mi, že Wehrmacht¹¹ vyčlení pár svojich najlepších dôstojníkov pre moju jednotku. Potom ma poslal za Jodlom¹², ktorý mi poskytol viac detailov ohľadom plánu a úloh mojej brigády¹³. Následne som sa rozprával s poľným maršalom Keitelom¹⁴ a ďalším plukovníkom, ktorí mi doplnili detaily.

2. Niekedy koncom novembra 1944 alebo začiatkom decembra 1944 som bol znova povolán do Hitlerovho hlavného stanu, tentokrát do Berlína, aby sme prediskutovali ďalšie plány útoku. Na tejto porade Hitler prítomný nebol. Bolo mi povedané, že na začiatok budeme mať trojdňovú zásobu potravín a munície a že bude dostatok nákladných áut na drevoplyn, ktoré privezú ďalšie zásoby. Napriek tomu, že nás uistili, aby sme nemali obavy, bolo mi jednoducho jasné, že dostávame príliš veľa sľubov. V súkromí som sa dozvedel, že na Západe bude iba približne 140 lietadiel namiesto 2 000, ktoré Hitler spomenul. Ofenzíva bola niekoľkokrát odložená a až 14. decembra 1944 som sa dozvedel, že sa má začať o dva dni.

3. Bezprostredne po mojom prvom stretnutí s Hitlerom boli privedení vojaci a začal sa výcvik. V tom čase som bol jediný v celej brigáde, kto o plánoch útoku vedel. V polovici novembra 1944 som zavolať svojich troch veliteľov skupín¹⁵ a povedal im, že očakávame americkú ofenzívu niekde v priestore Aachenu a že našim plánom je dovoliť Američanom, aby prenikli cez naše línie a potom ich odrezať. Povedal som im, že v tom momente naša brigáda spôsobí značný zmätok v tyle nepriateľa a pomôže zničiť jeho jednotky. Na začiatku decembra 1944 dostali všetci dôstojníci brigády koncept našich plánov. Až do 10. decembra 1944 ani veliteľia skupín o skutočných plánoch útoku nič nevedeli.

II. Organizácia jednotiek

4. Moje jednotky sa skladali z dvoch hlavných prvkov, a to z prepadových skupín¹⁶ a 150. obrnenej brigády¹⁷. Prepadové skupiny sa skladali z anglicky hovoriacich mužov, ktorí boli stiahnutí z rôznych jednotiek v branných silách. Pôvodne mi bolo poskytnutých

¹⁰ Messerschmitt Me-262 Schwalbe (Lastovička) bolo nemecké lietadlo firmy Messerschmitt vyrábané na konci 2. svetovej vojny, prvé sériovo vyrábané prúdové lietadlo, ktoré bolo bojovo nasadené.

¹¹ V texte „Army“.

¹² Generálplukovník Alfred Josef Ferdinand Jodl – náčelník Operačného štábu Vrchného veliteľstva brannej moci (Oberkommando der Wehrmacht).

¹³ V texte Skorzeny označuje 150. obrnenú brigádu ako „Brigáda“ a v celom texte ju familiárne nazýva „moja Brigáda“.

¹⁴ Poľný maršal Wilhelm Bodewin Johann Gustave Keitel – náčelník nemeckého Vrchného veliteľstva brannej moci (Oberkommando der Wehrmacht OKW).

¹⁵ 150. obrnená brigáda sa skladala z 3 bojových skupín (Kampfgruppe) – Kampfgruppe X velil SS-Obersturmbannführer Willi Hardieck (17.12.1944 zahynul po výbuchu míny a nahradil ho Skorzenyho adjutant SS-Hauptsturmführer von Fölkersam), Kampfgruppe Y velil kapitán Scherfff a Kampfgruppe Z velil podplukovník Wolf.

¹⁶ Commando Unit.

¹⁷ 150 Pz Brig – 150 Panzer Brigade.

približne 600 mužov, z ktorých som vybral 150 najlepších.¹⁸ Všetci boli vybavení americkými džípmi a uniformami. Najvyššia americká hodnosť, ktorú sme použili, bol plukovník. Nikoho sme nemaskovali do generálskej hodnosti. Prepadové skupiny boli zložené nasledovne:

(a) Diverzné skupiny. Tieto sa skladali z piatich až šiestich mužov a ich úlohou bolo ničiť mosty, sklady munície a paliva;

(b) Prieskumné skupiny. Tieto skupiny, skladajúce sa z 3 až 4 mužov, mali za úlohu viesť hĺbkový prieskum východne a západne od rieky Meuse s cieľom zistiť pohyby nepriateľských tankov, delostrelectva a iných jednotiek. Niektoré z týchto skupín boli vybavené vysielaciami, pomocou ktorých mali poskytovať informácie o pohyboch zistených jednotiek. Bolo im tiež nariadené vydávať falošné rozkazy jednotkám, na ktoré narazia, otáčať dopravné značenie, odstraňovať označenia mínových polí a umiestňovať biele pásy na ulice tak, aby u nepriateľa vyvolali dojem, že sú zamínované.

(c) Predsunuté¹⁹ skupiny. Tieto skupiny sa skladali z troch až štyroch mužov a ich hlavnou úlohou bolo rušiť nepriateľské velenie prestrihávaním telefónnych drôtov, ničením vysieláčiek a vydávaním falošných rozkazov. Mali pracovať v tesnom kontakte s našimi útočiacimi divíziami.

5. 150. obrnená brigáda sa skladala z dvoch tankových a jednej pešej bojovej skupiny, pričom každá mala vlastný malý štáb. Celkové zloženie 150. obrnenej brigády bolo nasledovné:

(a) Môj štáb a spojovacia rota;

(b) Tri malé bojové štáby;

(c) Dve spojovacie rotý od armády (200 mužov);

(d) Dva prápory Bojovej skupiny 200²⁰, čo bola výsadková jednotka od nemeckého letectva²¹ (800 mužov);

(e) Jedna rota z práporu Stíhacia skupina Stred²² (Poznámka editora: špeciálna jednotka pôvodne vytvorená na prenasledovanie a boj proti partizánom v okupovaných krajinách), čo bol špeciálny peší prápor (175 mužov);

(f) Dve rotý z SS-párašutistického práporu 600²³, čo bol špeciálny výsadkový²⁴ prápor (380 mužov);

(g) Dve tankové rotý od armády (240 mužov);

¹⁸ So znalosťou angličtiny dobrovoľníkov to nebolo „slávne“. Podľa znalostí ich rozdelili do viacerých skupín. Skupina prvá – s výbornou angličtinou a znalosťou slangu mala 10 vojakov, zväčša to boli námorníci. Skupina druhá – s výbornou angličtinou, ale bez znalosti amerického slangu mala okolo 30 – 40, tiež väčšina námorníkov. Skupina tretia – s celkom dobrou angličtinou mala niečo medzi 120 – 150 vojakov. Štvrtá skupina – s počtom asi 200 bola zložená z tých, čo sa učili základy v škole. Zvyšok vedel aspoň povedať „yes“. Znamenalo to zmenu v pôvodných plánoch. Vytvorila sa špeciálna jednotka „Einheit Stielau“, pomenovaná podľa jej veliteľa – SS-Hauptsturmführera Stielau, kde bolo zhromaždených 150 najlepších, z pôvodných 600 anglicky hovoriacich dobrovoľníkov. Zvyšok bol začlenený do brigády. PALLUD, ref. 1, s. 64.

¹⁹ V texte „Lead“.

²⁰ Kampfgruppe 200.

²¹ V texte „German Air Force“ – nie „Luftwaffe“.

²² Jagd Verband Mitte.

²³ V texte „600 FS“. Ide o SS-Fallschirmjäger-Btl 600. Skratka „FS“ znamená Fallschirm, teda výsadkový/parašutistický.

²⁴ V texte „infantry“ čo znamená peší, ide o chybu.

- (h) Dve roty obrnených granátnikov (350 mužov);
- (i) Dve roty ťažkých mínometov od armády (200 mužov);
- (j) Dve protitankové rotý od armády (200 mužov);
- (k) Jedna ženijná²⁵ rota (100 mužov);
- (l) Dve opravárenské rotý (75 mužov).

Všetky tieto rotý boli o niečo slabšie ako zvyčajný ekvivalent armádnych jednotiek. Dve tankové rotý mali každá po 12 tankov, z ktorých polovica bola buď Sherman alebo Stuart²⁶ (Poznámka editora: II?) a druhá polovica Panther (Panzer V²⁷). V rotách obrnených granátnikov boli dve alebo tri polopásové vozidlá americké, zvyšných desať alebo dvanásť bolo nemeckých.²⁸

6. Vzorová organizačná tabuľka zloženia jednej z tankových bojových skupín vyzerala takto:

- (a) Malý štáb;
- (b) Spojovacia čata;
- (c) Jedna rota tankov;
- (d) Tri rotý pechoty (150 – 200 mužov v každej) zostavené z dvoch rôt Bojovej skupiny 200 a jednej rotý zo Stíhacej skupiny stred alebo práporu 600 FS;
- (e) Dve čaty ťažkých (120mm) mínometov;
- (f) Dve protitankové rotý;
- (g) Dve rotý obrnených granátnikov;
- (h) Jedna rota ženistov;
- (i) Jedno vozidlo údržby.

Obe tankové skupiny boli zložené takto, pechotná skupina nemala žiadne tanky.

7. Cieľom brigády bolo získať najmenej dva neporušené mosty cez rieku Meuse z nasledujúcich možných: Amay, Huy, Andenne. Útok mal začať, keď čelné tankové jednotky tankových divízií dosiahnu Hohe Venn, ležiaci približne na línii severovýchodne a juhozápadne od Spa. V tom momente sa moje jednotky mali v noci pohnúť vpred a dosiahnuť cieľ o šesť hodín neskôr. Pôvodne sa plánovalo, že útok dosiahne Hohe Venn v prvý deň a my vyrazíme v tú noc. Plán mohol byť realizovaný iba ak by bola dosiahnutá oblasť Hohe Venn, pretože bolo nevyhnutné vyraziť vpred s využitím momentu prekvapenia a bez boja.

²⁵ V texte „Pionier (engineer)“.

²⁶ V texte „Mark Twain“ (teda Mark II), ide s najväčšou pravdepodobnosťou o ťahký tank M3 Stuart.

²⁷ V texte „Mk V“.

²⁸ Pôvodné materiálne vybavenie malo byť 15 tankov, 20 obrnených vozidiel, 20 samohybných diel, 100 džípov, 40 motocyklov, 120 nákladných aut. K tomu americké a britské uniformy. Pod kódovým označením „Rabenhügel“ malo byť toto vybavenie doručené do výcvikového tábora brigády v Grafenwöhr. Nakoniec dostali 5 tankov Panther, 5 samohybných diel StuG, 6 obrnených prieskumných vozidiel a 6 obrnených transportérov a asi 70 nákladných aut. Všetky tieto vozidlá boli nemecké. Obdržali 2 tanky Sherman, z nich jeden nepojazdný, asi 30 džípov a okolo 15 nákladných automobilov. Zo všetkých vozidiel približne jedna tretina potrebovala opravu. Chýbali im americké helmy a mnohé uniformy, ktoré dostali boli letné. PALLUD, ref. 1, s. 63.

Kvôli nedostatku americkej obrnenej techniky dostal Skorzeny aspoň zopár kusov nemeckej techniky, ktorú potom nastriekali americkou zelenou, nastriekali americké znaky a upravili tak, aby aspoň z diaľky pripomínala americkú techniku. Aj napriek všetkým snahám a „kozmetickým“ úpravám vozidlá boli na prvý pohľad nemecké. Takto upravené boli tanky Panther, samohybné delá StuG a polopásové vozidlá.

Tri skupiny sa mali potom pohybovať po paralelných trasách smerom k uvedeným trom mostom. Rádiová komunikácia medzi skupinami mala byť použitá iba v prípade odklonu od trasy, ak by po ceste narazili na odpor.

III. Nasadenie prepadových skupín

8. V skutočnosti sme počas prvých niekoľkých dní útoku vyslali štyri prieskumné skupiny a dve diverzné skupiny. Navyše, vždy jedna predsunutá skupina išla s každou z nasledujúcich divízií: 1. SS tanková divízia²⁹, 12. SS tanková divízia³⁰ a divízia ľudových granátnikov (myslím, že to bola 12. divízia ľudových granátnikov³¹). Jedna takáto jednotka išla s každou zo skupín 150. tankovej brigády. Zo 44 mužov, vyslaných cez vaše³² línie sa až na ôsmich vrátili všetci.³³

9. Počas prvých dvoch alebo troch dní, keď boli vaše pozície extrémne dezorganizované, sme od týchto skupín dostávali informácie. Toto sú niektoré z údajov, ktoré mi tieto jednotky poskytli:

(a) Džíp prešiel cez Malmedy a osádka zistila, že mesto je len veľmi slabo obsadené.

(b) Slabé nepriateľské pohyby boli zaznamenané južne od Liege.

(c) Zistili sme, že všetky letiská východne od rieky Meuse boli evakuované. Toto bolo pre nás veľmi dôležité, pretože sme vedeli, že nepriateľské letectvo nebude nasadené okamžite (Poznámka vyšetrovateľa: Skorzeny tento bod nerozviezol, ale je pravdepodobné, že myslel obdobie, potrebné na preloženie stíhacích bombardérov na nové letiská na západ od rieky Meuse. V skutočnosti bolo v ardenskej oblasti na východ od rieky Meuse veľmi málo letísk, ak vôbec nejaké.)

(d) Lokalizovali sme sklady munície v Liege a Huy. Jedna skupina hlásila zničenie malého muničného skladu.

(e) Lokalizovali sme sklad paliva, ktorý bol, myslím, v susedstve Vaux Chauvenne.

²⁹ 1 SS Pz Div. – 1. SS Panzer Division Leibstandarte-SS Adolf Hitler.

O činnosti tejto divízie počas Ardenskej ofenzívy pozri napr.: LAMOŠ, Róbert. Dokument o činnosti Kampfgruppe Peiper počas Ardenskej ofenzívy v decembri 1944. In *Vojenská história*, 2007, roč. 11, č. 3, s. 127-143.

³⁰ 12 SS Pz Div. - 12. SS Panzer Division Hitlerjugend.

³¹ 12 Volks Gren Div. – 12. VolksGrenadier Division.

³² Rozumej americké.

³³ Skorzeny sa vo svojich pamätiach vyjadril, že štyria boli zajatí a zastrelení a štyria havarovali s džípom na zľadovatej ceste. SKORZENY, ref. 1, s. 265.

Skutočný počet členov „Einheit Stielau“, ktorých Američania zajali, sa dá vyčíslit' len veľmi ťažko, pretože viaceré nemecké jednotky vysielali na prieskum svojich vojakov oblečených do amerických uniforiem. Išlo však len o štandardný taktický prieskum tesne za frontovou líniou. Pritom tieto hliadky na rozdiel od Skorzenyho mužov nemali za úlohu ničit' vybavenie, telefónne spojenia či šíriť paniku a zmätok v radoch nepriateľa.

Traja členovia jednej z prepadových skupín (štvrtý sa akcie pre chorobu nezúčastnil) boli zadržaní 17. decembra 1944 americkou hliadkou na kontrolnom stanovišti pri Aywaille (južne od mesta Liege), keď nevedeli heslo. Boli to Oberfähnrich Günther Billing (tvrdil, že je Charles W. Lawrence), Gefreiter Wilhelm Schmidt (ako George Sensenbach) a Unterofficier Manfred Pernass (ako Clarence van der Wert). Všetci traja boli odovzdaní vojenskému súdu v Henri Chapelle, a pretože boli zajatí v amerických uniformách, boli za špionáž odsúdení na trest smrti. 23. decembra 1944 boli popravení. PALLUD, ref. 1, s. 109.

Všetci traja sú pochovaní vedľa seba na nemeckom vojenskom cintoríne v Lommel, severne od Maastrichtu.

Umiestnenie skladu nahlásili I. SS tankovému zboru³⁴.

(f) Jedna skupina tvrdila, že presmerovala celý americký pluk, ale samozrejme, že týmto si nemôžeme byť istí. Zaznamenali sme však americké vysielanie o tom, že jeden pluk bol hľadaný dva alebo tri dni. (Poznámka vyšetrovateľa: pluk z americkej 84. pešej divízie³⁵ bol nasmerovaný na nesprávnu cestu, keď sa táto jednotka presúvala do Ardenského sektoru. Je veľmi pravdepodobné, že sa jedná o zmieňovanú jednotku, pretože sa nenašla žiadna stopa po americkom vojenskom policajtovi, ktorý by bol na tejto konkrétnej križovatke.)

10. Neboli sme schopní prijímať rádiové správy od prieskumných kománd kvôli zlému počasiu, hmle a vetru, ako aj kvôli kopcovitému terénu medzi týmito jednotkami a mojím veliteľstvom v Schmidtheime. Tieto jednotky sa však na džípoch úspešne dostali cez nepriateľské línie, a to nasledovnými spôsobmi :

(a) Džípy postupovali na konci útočiacej tankovej kolóny. Keď tanky zahájili paľbu, džípy odbočili z hlavnej cesty a pokračovali po vedľajších cestách okolo bojiska, až kým sa nedostali za ustupujúce americké jednotky. Počas prvých niekoľkých dní zmätočného boja to bolo veľmi jednoduché.

(b) Džípy sa pohybovali po vedľajších cestách v zalesnených oblastiach, až kým neboli za nepriateľskými líniami.

(c) Niektoré jednotky sa pohybovali v noci. Iné jednotky, ktoré sa vrátili cez línie, boli schopné vrátiť sa aj na džípoch, kým niektoré prišli pešo. V prvých dňoch jednotky nemali žiadne ťažkosti vrátiť sa naspäť aj na džípoch.

11. Posledné skupiny sme cez línie vyslali 19. decembra 1944. Po tomto dátume sa úplne stratil moment prekvapenia a bolo jasné, že útok Šiestej tankovej armády³⁶ nedosiahne svoj cieľ. Po 19. decembri 1944 tieto skupiny vykonávali už len štandardný prieskum cez línie na zistenie polohy delostrelectva a tankov. Táto činnosť sa vykonávala už ako štandardný prieskum a muži si znovu obliekli nemecké uniformy.³⁷

IV. Nasadenie 150. obrnenej brigády

12. 150. obrnená brigáda sa do Ardenskej oblasti, konkrétne do okolia Muenstereifel, presunula 14. decembra 1944. Do oblasti sme sa presúvali prevažne v noci a tanky museli byť počas dňa ukryté hlboko v lesoch. Naši vojaci nemali dovolené chodiť do miest v oblasti a ani pred vlastným útokom sme nevyslali žiadnych mužov k frontovej línii. Považoval som za omnoho dôležitejšie utajiť naše pohyby, ako riskovať prezradenie ofenzívy vykonávaním prieskumu. Popoludní 16. decembra 1944 brigáda vyrazila a jej bojové skupiny sa pohybovali za útočiacimi divíziami. Skupiny boli umiestnené na koniec útočných zložiek divízií, ku ktorým boli pridelené a podľa plánu mali po dosiahnutí cieľa – Hohe Venn – útočiacu divíziu obísť po vedľajších cestách.

13. Tri bojové skupiny 150. obrnenej brigády boli rozdelené medzi 1. a 12. SS tankovú divíziu a divíziu ľudových granátnikov v rámci I. SS tankového zboru. Jediná šanca, aby tieto jednotky splnili úspešne svoju misiu, existovala počas prvých dvoch dní, pretože bolo

³⁴ I. SS Pz Corps – I. SS. Panzer Korps.

³⁵ 84 Inf Div (US) – 84 Infantry Divison.

³⁶ Sixth Pz Army.

³⁷ Skorzeny vo svojich pamätiach zdôrazňuje, že americké uniformy boli oblečené na nemecké uniformy, no neboli použité počas bojovej akcie (pred samotným bojom mali vojaci rozkaz ich zložiť). SKORZENY, ref. 1, s. 253.

nevyhnutné, aby sa dostali k rieke Meuse bez boja. Neboli to silné bojové jednotky, a preto mohli byť použité na udržanie získaných mostov len krátkodobo.

14. Keď sa Šiestej tankovej armáde počas prvých dvoch dní nepodarilo dosiahnuť naplánovaný cieľ útoku³⁸, uvedomil som si, že celý plán neuspeje a nikdy sa nám nepodarí dostať naše malé bojové skupiny až k rieke Meuse. Preto som navštívil veliteľa Šiestej tankovej armády³⁹ a odporučil mu, aby boli moje tri bojové skupiny zoskupené a použité ako štandardná bojová jednotka. Prijal moje odporúčanie a tri bojové skupiny sa spojili a zhromaždili južne od Malmedy. Osobne som sa ujal velenia brigády, pretože jej veliteľ, Hardick⁴⁰, bol zabitý hneď v prvý deň bojov.⁴¹ V tom čase sme operovali priamo pod I. SS tankovým zborom a napriek tomu, že to bola oblasť 1. SS tankovej divízie, divízny veliteľ⁴² mi nemohol vydávať žiadne rozkazy. 21. decembra 1944 som dostal rozkaz od Zboru zaútočiť na Malmedy.⁴³ Toho dňa v skorých ranných hodinách som zaútočil s dvomi bojovými skupinami, jednou z východu a druhou z juhu. Tretia skupina tvorila zálohu. Útok z východu bol zastavený okamžite a útok z juhu bol zastavený okolo 15:00 h.

15. V čase medzi našim prvým prieskumom v meste Malmedy a týmto útokom sa do mesta presunuli silné nepriateľské jednotky a zaujali obranné postavenia. V brigáde som nemal žiadne delostrelectvo, a keď som si uvedomil silu nepriateľa, vydal som rozkaz na stiahnutie sa do obranných pozícií južne od Malmedy. V týchto pozíciách sme zostali do 29. decembra 1944, keď sme boli stiahnutí kvôli narastajúcim stratám spôsobeným nepriateľským delostrelectvom. Chýbajúce delostrelectvo bolo pre nás veľkým hendikepom.

16. Straty v brigáde dosiahli 15 %. Z celkového počtu 3 000 mužov bolo približne 450 zabitých, zranených alebo nezvestných.⁴⁴ Väčšinu týchto strát spôsobila delostrelecká paľba nepriateľa a jeho letecké útoky. V priebehu prvých dvoch dní pri Holzheime sme tiež stratili mnoho mužov. Aj tieto straty spôsobila nepriateľská delostrelecká paľba. Po stiahnutí z línie južne od Malmedy sme sa presunuli do Schlierbach a 2. januára 1945⁴⁵ sme sa kompletne stiahli do oblasti južne od Kohnwahu (poznámka editora: Kohlwald?) a odtiaľ sme išli vlakom do Grafenwohru. Tam sme jednotku rozpustili a muži sa vrátili k svojim pôvodným útvarom.

V. Zajatie generála Eisenhowera nebolo plánované

17. Neplánovali sme zajať vysokých amerických dôstojníkov. Nebolo to nikdy v pláne. Na začiatku novembra 1944, keď sa jednotka organizovala, začali vojaci šíriť fámy o jej nasadení. Poštu sme, prirodzene, cenzurovali a spočiatku sa snažili šírenie rečí potlačiť. Uprostred novembra 1944 som si uvedomil, že nebude možné zastaviť fámy o jednotke,

³⁸ Skorzeny zrejme myslí Hohe Venn.

³⁹ SS-Oberstgruppenführer und Panzer-Generaloberst der Waffen-SS Josef „Sepp“ Dietrich – počas Ardenskej ofenzívy veliteľ 6. tankovej armády.

⁴⁰ SS-Obersturmbannführer Willi Hardieck (nie Hardick), Ref. 15.

⁴¹ Skorzeny bol veliteľom brigády od začiatku, Willi Hardieck bol veliteľom len jednej z troch bojových skupín brigády. Zahynul nie v prvý, ale druhý deň ofenzívy, 17. 12. 1944.

Skorzeny mal zrejme na mysli Hitlerov priamy rozkaz, aby neprekročil frontovú líniu a osobne sa nepodieľal na operácii. SKORZENY, ref. 1, s. 258.

⁴² SS-Oberführer Wilhelm Mohnke – počas Ardenskej ofenzívy veliteľ 1. SS tankovej divízie.

⁴³ Išlo o bojovú akciu, a preto nikto nemal na sebe americkú uniformu.

⁴⁴ Aj samotný Skorzeny bol ranený, do nohy ľahko a do pravého oka ťažko.

⁴⁵ V texte je 2 JAN 44.

mnohé z nich totiž šírili samotní dôstojníci.⁴⁶ Mal som poradu s Folkersamom⁴⁷, mojím náčelníkom štábu a Hardickom⁴⁸. Rozhodli sme sa nechať fámam voľný priebeh, ale usmerňovať ich tak, aby neboli príliš pravdivé. Keďže my traja sme boli jediní, kto poznal plány nášho nasadenia, nebola to ťažká úloha. Obzvlášť si pamätám, že niektorí muži tvrdili, že naša jednotka mala samostatne získať Antverpy, kým iní hovorili, že našou úlohou bolo postúpiť k prístavu Dunkirk a oslobodiť obklúčené nemecké jednotky. Som si viac než istý, že fáma o zajatí generála Eisenhowera vznikla týmto spôsobom. Samozrejme, že nakoniec sme začali tieto fámy podporovať, držiac sa teórie, že to utají pravú úlohu brigády.

ETHINT 75 – ()

31. október 1945

Rozhovor s podplukovníkom von der HEYDTEM

Nemeckí parašutisti⁴⁹ v Ardenách

Kancelária vedúceho vojenskej histórie
Sekcia armády
Washington 25, D.C.⁵⁰

EUCOM : HD : OHGB⁵¹

Kópia 1
6 strán⁵²

Historická divízia

⁴⁶ Skorzeny si vo svojich pamätiach spomína, že samotný SS-Hauptsturmführer Stielau, veliteľ prepadových skupín, si ho raz zavolať a povedal mu, že vie, aká bola ich skutočná úloha, a to uniesť generála Eisenhowera. SKORZENY, ref. 1, s. 256-257.

⁴⁷ SS-Hauptsturmführer Adrian Freiherr von Foelkersam – Skorzenyho pobočník.

⁴⁸ Ref. 40.

⁴⁹ V texte „Paratroops“ nemecký originál Fallschirmjäger. Americké jednotky používali názov Airbone – čo znamená vzdušný výsadkový. Nemecká armáda vzdušné výsadkové divízie nemala.

⁵⁰ Pečiatka „Office of the Chief of Military History, Department of the Army, Washington 25, D.C.“

⁵¹ Skratka pre The U.S. European Command: Historical Division: a pravdepodobne Operation Headquarters Great Britain; teda Americké veliteľstvo pre Európu: Historická Divízia: a pravdepodobne Operačné veliteľstvo Veľká Británia.

⁵² Rukou dopísané.

Sekcia armády
Špeciálny personál, Armáda USA
Washington 25, D.C.⁵³

12. júl 1949

Poznámka k: ETHINT 75
od: Kenneth W. Hechler
major, pechota (záloha)

Tento stručný rozhovor bol napísaný na základe poznámok v angličtine, ktoré si robil kapitán Merriam, keď tlmočník prekladal výpoveď podplukovníka Von der Heydteho. Preto sa v čase rozhovoru nevykonali žiadne záznamy v nemčine.

Existujú oveľa komplexnejšie správy o operáciách v tejto oblasti Arden a určite by sa mali prebrať spolu so správou z tohto stručného rozhovoru. Nevidím však žiadny dôvod spochybňovať presnosť špecifických výrokov v tomto rozhovore.

(Tieto informácie sú dedukciou, ale tiež sú založené na znalosti štýlu práce, aký poručík⁵⁴ Merriam používal.)

—
-i-

ETHINT 75 – ()

Názov:	Nemeckí parašutisti v Ardenách
Zdroj:	podplukovník Von der Heydte, Karl ⁵⁵
Pozícia:	veliteľ, 6. parašutistický pluk ⁵⁶
Dátum:	31. október 1945
Miesto:	London District Cage, Kensington Palace Gardens, Londýn, Anglicko
Výšetrovateľ:	kapitán Robert E. Merriam

—
-ii-

Predslov

⁵³Pečiatka „Department of the Army, Special Staff, United States Army, Washington 25, D.C.“

⁵⁴Zrejme chyba, v tej dobe bol už Robert E. Merriam kapitán.

⁵⁵Celým menom Friedrich August Freiherr von der Heydte. V texte je z neznámych dôvodov použité krstné meno Karl.

⁵⁶6 FS Regt. – 6 Fallschirmjäger Regiment.

Tento rozhovor je jedným zo série rozhovorov vykonaných Historickou sekciou, ETOU-SA⁵⁷, a jej nasledovníkmi. Bohužiaľ, k dispozícii je len strojom písaný záznam v angličtine. Nie je známe, či bol počas rozhovoru vyhotovený záznam v nemčine, alebo či bol záznam vyhotovený vôbec, z tohto dôvodu nemôže byť overená presnosť prekladu. Nie je preto možné úplne zaručiť pôvodnosť a celistvosť tejto verzie rozhovoru. Opravené boli iba očividné chyby v hláskovaní, interpunkcii a gramatike. Všetky poznámky v zátvorkách, okrem poznámok editora a vyšetrovateľa, ktoré sú ale označené, sú nepozmenené.

Le Roy S. Stanley⁵⁸
kapitán, pechota
historický editor
31. máj 1948⁵⁹

—
-iii-

1. Pôvodná skupina⁶⁰ von der Heydteho⁶¹ sa skladala z 1 200 mužov⁶², z ktorých sa 130 aktívne výsadku nezúčastnilo. Boli to jednotky, slúžiace ako pozemný personál a zásobovanie, ktorí sa mali presunúť dopredu s pozemnými jednotkami.

2. Kvôli nepodarenému výsadku⁶³ bolo všetkých približne 1 300 mužov roztrúsených a iba asi 300 z nich sa zhromaždilo okolo križovatky južne od Eupen.⁶⁴ Ráno 17. decembra 1944, tesne po zoskoku, mal von der Heydte k dispozícii iba 25 mužov, zvyšok sa dostavil v priebehu dňa.⁶⁵ Pretože mal iba takú malú jednotku, von der Heydte sa nepokúsil zablokovať cestu vedúcu z Eupen do Malmedy, ale namiesto toho vyslal malé prieskumné skupinky. Tieto skupinky prenikli do miest Stavelot, Malmedy, Verviers a až do Webpomont a získali veľmi cenné informácie o pohybe amerických jednotiek. Von der Heydte bohužiaľ nebol schopný poskytnúť tieto informácie Šiestej tankovej armáde, pretože rádiová stanica bola pri zoskoku poškodená. Žiadal Dietricha⁶⁶ (Poznámka editora: veliteľ, Šiesta tanková armáda) o poštových holubov na doručovanie správ, ako to videl u amerických výsadkárov

⁵⁷The European Theater of Operations, U. S. Army, Sekcia americkej armády pre európske bojisko.

⁵⁸Nad menom podpis.

⁵⁹Pečiatka.

⁶⁰Nazývaná aj „Kampfgruppe von der Heydte“.

⁶¹V texte Von der Heydte.

⁶²Štyri roty ľahkej pechoty, rota ťažkých zbraní a spojovacia a zásobovacia rota.

⁶³Situácia bola kritická ešte pred samotným výsadkom, keď pre zlyhanie prepravy dorazila na letiská len asi polovica parašutistov. Výsadok nebol však zrušený, ale presunutý na druhý deň lebo útočiacie jednotky v prvý deň neurobili očakávaný prielom. Samotný výsadok dopadol katastrofálne kvôli silnému vetru a neskúseným posádkam lietadiel.

⁶⁴Z 870 parašutistov, ktorí vzlietli v deň výsadku iba 450 zoskočilo v oblasti Hohes Venn a iba stovka z nich v okolí dopadových zón. PALLUD, ref. 1, s. 87.

⁶⁵Mužov bolo nielen málo, ale boli aj slabo vyzbrojení a mali so sebou zásoby jedla na jeden, maximálne dva dni.

⁶⁶Josef „Sepp“ Dietrich, ref. 43.

v Normandii.⁶⁷ Dietrich sa však na tejto žiadosti len smial a povedal, že vysielачky budú dostačujúce.⁶⁸

3. Von der Heydte poznamenal, že adresoval správu generálmajorovi Taylorovi⁶⁹ z 101.vzdušnej výsadkovej divízie⁷⁰, pretože to bol jediný generál, na ktorého si von der Heydte vtedy vedel spomenúť⁷¹ a pretože ho jeho hliadky informovali, že americkí výsadkári sa presúvali do oblasti pri Werbomont. Keď sa to von der Heydte dozvedel, mal pocit, že Taylorovi muži môžu byť aj okolo neho a keď posielal správu Taylorovi dúfal, že sa mu podarí vyslať do zajatia pár zranených mužov.

4. Pretože von der Heydte vedel, že v plánoch útoku sa počítalo s dobytím Monschau v prvý deň, sám odišiel do Monschau asi na štvrtý deň po výsadku. Aj napriek tomu, že videl americké delostrelectvo západne od mesta, vstúpil doňho a bol zajatý. Neskôr sa dozvedel, že asi 150 jeho mužov sa úspešne dostalo späť cez americké línie.⁷²

⁶⁷ Okrem poštových holubov žiadal taktiež o podporu ďalekonosného delostrelectva, ktorú sa mu podarilo dosiahnuť. S parašutistami vyskočil aj delostrelecký dôstojník 12. SS tankovej divízie.

⁶⁸ Dietrich údajne na žiadosť o použitie holubov odpovedal, že „je veliteľom tankovej armády, a nie riaditeľom zoologickej záhrady“.

⁶⁹ Generál Maxwell Davenport Taylor – veliteľ 101. vzdušnej výsadkovej divízie.

⁷⁰ 101 Abn Div (US) – 101 Airbone Division.

⁷¹ Paradoxom je, že generál Taylor svojim mužom v Ardenách nevelil, zastupoval ho brigádny generál Anthony McAuliffe.

⁷² Po zúfalých pokusoch prebiť sa naspäť k nemeckým líniam, rozpustil plukovník von der Heydte svoju bojovú skupinu v nádeji, že muži v skupinkách po 2-3 budú mať väčšiu šancu prejsť nepozorovane. Sám von der Heydte bol zajatý 22. decembra, podchladený, s omrzlinami, podvyživený a so zlomenou rukou.